

ρακτῆρι τὴν ἀρίστην διὰ πλάττει ἠθικότητα, ἥτις ἐστὶ τὸ κάλλιστον καὶ ἐρασιμώτατον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἄνθος.

Ἐντεῦθεν καὶ ὁ μέγας τῆς ἀνθρωπότητος φιλόσοφος περὶ τῆς τῶν παιδῶν ἀγωγῆς πρὸς τὸν πλούσιον ἐκείνον Ἀθηναῖον διαλεγόμενος ἐρωτᾷ αὐτὸν τίνα ἐπιστάτην τῶν ἡθῶν αὐτοῦ εὗρεν ἐπιστήμονα τῆς ἀνθρωπίνης καὶ τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς, δεικνύει ἐκ τούτου ὅτι ἡ παιδαγωγία ἢ ἡ σύμφωνος καὶ συνάδουσα τῇ τοῦ ἀνθρώπου λογικῇ καὶ ἠθικῇ φύσει παιδεύσεις, ἀνάγκη ἵνα ἀναδείκνυη αὐτὸν, καθ' ἑαυτὸν μὲν γνῶσθην τοῦ ἀληθοῦς καὶ καλοῦ, ἐν τῇ μετὰ τῶν ὁμοίων του δὲ συμβιώσει, ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἀγαθὸν καὶ δίκαιον, καὶ ὅλως ἀξίον ἵνα τὸ θεῖον ἐν ἑαυτῷ εἰκονίζῃ.

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ἐσκέφθην ἥδη ἐπὶ τοῦ προκειμένου πράγματος τῶν ἐξετάσεων, καὶ ἐμελέτησα αὐτὸ, καὶ ἀσφαλεστέρας πῶς καὶ ἐκ τῆς πείρας περὶ αὐτοῦ εἰδήσεις ἔλαβον, διότι τέταρτη ἐστὶ καὶ εἰκοστὴ αὕτη φορὰ, καθ' ἣν ἐξετάσεις κατὰ συνέχειαν καὶ ἄνευ διακοπῆς ποιῶμαι παρθεναγωγείων ὑπὸ τὴν ἐμὴν διεύθυνσιν καὶ διδασκαλίαν, πραγματευθήσομαι περὶ τούτου ἐν τῷ παρόντι.

Ἐξετάσω δὴ ὁποία περὶ τῶν ἐξετάσεων ἐν γένει ἐπικρατεῖ ἡ ἰδέα παρ' ἡμῖν πῶς δέον ἵνα γίγνωνται αὗται, ὅπως μᾶλλον πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ὀρθῆς παιδεύσεως τείνωσι, καὶ ὁπότεραι τούτων, αἱ γραπταὶ ἢ αἱ προφορικαί, εἰσὶ σκοπιμώτεραι, καὶ ὑμῖν τοῖς παιδεύουσι καὶ τοῖς παιδευομένοις συντελεστικώτεραι. — καὶ τρίτον ὑπὸ ποίαν μάλιστα ἔποψιν καλὸν ἵν' ἀποδεχόμεθα καὶ ἐπιζητῶμεν αὐτάς καὶ ποιῶμεν ἐν γένει.

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον, ἡ ἰδέα, ἣν φαινόμεθα ἔχοντες περὶ τῶν δημοσίων τελουμένων τούτων ἐνιαυσίων ἐξετάσεων ἔχει τι τὸ χάριεν καὶ πανηγυρικὸν ἀφ' ἐνὸς καὶ τὸ σπουδαῖον καὶ σοβαρὸν ἀφ' ἐτέρου· διὸ καὶ εἰώθαμεν ὅτε μὲν ἵνα περειακάωμεν αὐτάς ἐπὶ τὸ ποιητικώτερον καὶ διὰ τὴν συμπύπτουσαν ἴσως ὥραν τοῦ ἔτους, πρὸς τὰ θέρη τοῦ γεωργοῦ, δι' ὧν οἱ κατὰ τὸν θελλῶδη χειμῶνα, τότε ἀγλᾶν ἔαρ, ἀγῶνες καὶ πόνοι αὐτοῦ ἀμείβονται. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἐνταῦθα καὶ τις εὐφραντα-